

Ruotsin rokotusohjelma

TIETYILLE VÄESTÖRYHMILLE TARKOITETUT ROKOTUKSET

Kaikilla Ruotsissa asuvilla lapsilla on neuvola- ja kouluterveydenhuollon kautta oikeus rokotukseen yhdeksää vakavaa tartuntatautiä vastaan (ks. erillinen tiedote).

Tietyille lapsille tarjotaan lisäksi rokotetta B-hepatiittia, tuberkuloosia, influensaa ja pneumokokki-infektiota vastaan.

B-HEPATIITTI

B-hepatiittivirus on yksi useista maksatulehdusta aiheuttavista viruksista. Tartunta tapahtuu veren ja muiden kehonesteiden välityksellä. Osalla sairautta ei huomata lainkaan, kun taas toiset voivat sairastua vakavasti useiden kuukausien ajaksi. Useimmat paranevat, mutta joillakin virus jää elimistöön ja aiheuttaa myöhemmin komplikaatioita kuten maksavaurioita tai maksasyövän. Riski on suurin, jos hepatiitti B:n saa hyvin nuorena.

Ketkä on rokotettava?

Rokotusta suositellaan lapsille, joiden läheisillä kuten vanhemmilla, sukulaisilla tai muilla henkilöillä on hepatiitti B, tai lapsille joiden vanhempien kotimaassa hepatiitti B on yleisempää kuin Ruotsissa.

Millaisen suojan rokotus antaa?

Rokotteet ovat hyvin tehokkaita, ja lähes kaikille rokotteen saaneille lapsille kehittyvä suojaa. Suoja on pitkäaikainen – todennäköisesti elinikäinen.

Mitä rokotteita hepatiitti B:tä vastaan annetaan?

Rokote on yksittäisrokote. Imeväisikäisen lapsen rokotamiseen on myös yhdistelmärokotteita, joissa on mukana hepatiitti B.

Milloin rokotus annetaan?

Rokotus annetaan yleensä kolmena eri kertana, joko yhdessä muiden imeväisikäisille tarkoitettujen rokotteiden yhteydessä (3, 5 ja 12 kk iässä) tai erillisen aikataulun mukaan.

Millaisia haittavaikutuksia rokotuksella on?

Suurimmalla osalla lapsia haittavaikutuksia ei ole hepatiitti B-rokotuksesta lainkaan tai ne ovat vähäisiä.

YLEISET (vähintään yhdellä rokotetulla sadasta): pistoskohdan punoitus, turvotus ja arkuus.

MELKO HARVINAISET TAI HARVINAISET: kuume, kutina, päänsärky, oksentelu, ripuli, ihottuma, allerginen reaktio.

TUBERKULOOSI

Tuberkuloosi (TB) on bakteerin aiheuttama infektio, joka ilmenee yleensä keuhkoissa, mutta myös muissa elimissä. Tuberkuloosi leviää yleensä ilmassa yskösten välityksellä. Taudin kulku on yleensä hidas ja siihen liittyy pitkäaikaista yskää, painon laskua ja kuumetta. Sairaus voi myös olla lepotilassa useita vuosia ja puhjeta vasta myöhemmin. Tuberkuloosi ei ole tarttuva lepotilassa.

Ketkä on rokotettava?

Rokotusta suositellaan terveille lapsille, joilla on tuberkuloosia sairastavia läheisiä kuten vanhempia, sukulaisia tai muita henkilöitä, tai lapsille joiden vanhempien kotimaassa tuberkuloosi on yleisempää kuin Ruotsissa.

Millaisen suojan rokotus antaa?

Rokotus antaa hyvän suojan pikkulapsille tuberkuloosin vaikeita muotoja vastaan. Suoja myöhemminä ikäkausina on kiistanalainen ja hyvin vaihteleva.

Mitä rokotteita tuberkuloosia vastaan annetaan?

Rokotus on yksittäisrokote.

Milloin rokotus annetaan?

Rokotus annetaan yleensä yksittäisannoksena 6 kk iästä alkaen. Rokotus on annettava aikaisemmin, jos tartuntariski on suuri.

Mitä rokotuksen jälkeen tapahtuu?

Rokotuksessa ihoon aiheutetaan pieni infektio. 2-4 viikkoa rokotuksen jälkeen pistoskohtaan syntyy pieni kovettuma. Kovettuma alkaa punottaa ja muuttuu suuremmaksi. Jonkin ajan kuluttua syntyy haava, josta voi vuotaa märkää. Haava on jätettävä rauhaan, jolloin se paranee itsestään muutaman viikon kuluessa. Älä käy uimassa haavan paranemisaikana. Osalle lapsista haavaa ei tule lainkaan, vaan ainoastaan kovettuma, joka häviää muutamien kuukausien kuluessa.

Millaisia haittavaikutuksia esiintyy?

MELKO HARVINAISET TAI HARVINAISET: epänormaalin suuri, pitkään parantuva haava, kuume, päänsärky, allerginen reaktio.

INFLUENSSA

Influenssa on viruksen aiheuttama hengitysteiden infektio. Se leviää yskösten ja aivastuksen välityksellä ilmaan. Influenssaa esiintyy maassamme vuosittain, ja siihen sairastuu keskimäärin 2-15 % väestöstä. Tauti menee yleensä ohi itsestään, mutta sen jälkitautina esiintyy hyvin yleisesti keuhkokuumetta.

Ketkä on rokotettava?

Paitsi yli 65-vuotiaille, rokotetta suositellaan aikuisille ja lapsille, joilla on krooninen sydän- tai keuhkosairaus, epävakaa diabetes tai vaikeasti alentunut puolustuskyky infektioita vastaan. Myös muista sairauksista kärsivät lapset voivat tulla kyseeseen. Päätöksen rokotuksen tarpeellisuudesta tekee lääkäri.

Millaisen suojan rokotus antaa?

Koska influenssavirus muuntuu jatkuvasti, täytyy jokaista influenssakautta varten valmistaa uusi rokote, joka tehoaa juuri kyseisenä ajankohtana vallitsevaan virukseen. Tämän vuoksi influenssarokote on otettava joka vuosi uudelleen, jotta suoja olisi mahdollisimman hyvä.

Mitä rokotteita influenssaa vastaan annetaan?

Influenssaa vastaan on olemassa useita erilaisia rokotteita.

Koska rokotus annetaan?

Lapsia voidaan rokottaa 6 kk iästä alkaen. Rokote annetaan yhtenä tai kahtena annoksena lapsen iän mukaan.

Mitä haittavaikutuksia esiintyy?

Influenssarokotteet valmistetaan kananmunissa viljeltyistä viruksista. Henkilöä, joka on voimakkaasti allerginen kananmunalle, ei saa rokottaa influenssaa vastaan. Suurin osa lapsista ei saa rokotuksista mitään haittavaikutuksia tai ne ovat merkitykseltään vähäisiä. Mahdolliset haittavaikutukset menevät ohi muutamassa päivässä.

YLEISET (esiintyy vähintään yhdellä rokotetulla sadasta): pistoskohdan punotus, turvotus ja arkuus, kuume.

MELKO HARVINAINEN TAI HARVINAINEN: allerginen reaktio.

PNEUMOKOKIT

Pneumokokit ovat bakteereja, jotka voivat aiheuttaa lievämpiä tulehduksia kuten korva- ja poskiontelotulehduksia, mutta toisinaan myös vakavia ja hengenvaarallisia tauteja kuten verenmyrkytystä ja aivokalvontulehdusta. Myös komplikaatioiden, kuten erityyppisten aivovaurioiden riski on olemassa.

Ketkä on rokotettava?

Imeväisikäisten lasten yleiset rokotukset pneumokokkeja vastaan on aloitettu 1.tammikuuta 2009. Vielä rokotattomille lapsille, joilla on vaara sairastua pneumokokkitauteihin, suositellaan rokotusta iästä riippumatta. Tämä pätee esim. lapsiin, joilla on krooninen sydän-, keuhko- tai munuaissairaus, synnynnäinen immuunipuutostauti tai lapsille joilla on sisäkorvaimplantti. Päätöksen rokotuksen tarpeellisuudesta tekee hoitava lääkäri.

Millaisen suojan rokotus antaa?

Rokotukset antavat hyvän suojan niitä pneumokokkityyppejä vastaan, joita rokote sisältää.

Millaisia rokotteita pneumokokkeja vastaan annetaan?

Markkinoilla on kahdentyyppisiä rokotteita: toinen on tarkoitettu alle 5-vuotiaille lapsille ja toinen kaksi vuotta täyttäneille ja aikuisille.

Milloin rokotus annetaan?

Riskiryhmässä olevien lasten rokotaminen tapahtuu erillisen ohjelman mukaisesti.

Millaisia haittavaikutuksia esiintyy?

Useimmat lapset eivät saa lainkaan haittavaikutuksia tai ne ovat vain vähäisiä. Mahdolliset haittavaikutukset menevät ohi normaalisti muutamassa päivässä.

YLEISET (esiintyy vähintään yhdellä rokotetulla sadasta): pistoskohdan punotus, turvotus ja arkuus, kuume, ripuli, oksentelu.

MELKO HARVINAINEN TAI HARVINAINEN: äkillinen yliherkkyysreaktio, kutina, kuumekouristus, nokkosihottuma, kalpeus ja velttous.

TÄRKEÄÄ!

Ennen rokotusta – Kerro onko lapsesi saanut allergisen reaktion tai reagoinut epänormaalisti aiempiin rokotuksiin.

Rokotuksen jälkeen – Ota yhteyttä neuvolaan tai kouluterveydenhuoltoon, jos huomaat lapsessasi jotakin epätavallista rokotuksen jälkeisenä aikana.

Haluatko lisätietoja?

Käännä mieluiten lääkärin puoleen. Voit myös ottaa yhteyttä neuvolaan tai kouluterveydenhuoltoon.